

ПРОЛЕТАРИ УСІХ КРАІВ
ЭДНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усей світ!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть . . . . . 60 цт.
Одно число . . . . . 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oookrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІ:
Червоний Прапор
(The Red Flg),
467 Manitoba Ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Виніпег, Ман. Четвер, 29 Січня. 1908. ** Winnipeg, Man. Thursday 29, January. 1908

Число 9.

Манітобський Екзекутив. Комітет розіслав по Манітобі організаторів: Яків Кольонія, читальня, чи кемпа, хтілаб мати руського організатора найзвернеться на адресу „Черв. Прап.“.

ПАСЕРБИ СВІТА.

Нині, коли є стільки багатств у світі, кожда людина повинна мати вигідне житє, а що-ж до перва робітники, що всі ті багатства витворюють? Вони будують машини і фабрики, желізницї і пароходи, будують величави доми, музеї і театри; вони добувають з майнів вуголь, желізо, золото, дорогі каменї, роблять сукна і полотна, сіють і жнуть збіжжє в полі, копають канали і тунелї, на ріках ставлять мости; одним словом все те, що лише є у світі, чим світ кормить єя, хвалить єя й на найдорожчих ріках та найбільших збитках, та все є працею робітників, ділом їх рук.

Так отже й видима річ, що робітники, які витворюють ті всі багатства своєю тяжкою працею, по справедливості повинні-б з них і користати. Видима річ, що ті, що всіх кормлять і одівають і прикрашують увесь світ плодами своєї праці, не повинні-б терпіти ні голоду, ні нужди.

Нема одної чесної людини у світі, яка-б схотїла над тим спорити. Хто має в себї хоть крихітку справедливості, той згодить ся на те, що хто працює, той має і право користати плодів своєї праці. А що робітники витворюють всі житєві вигоди, про те вони й повинні мати спромогу користовати ся тими вигодами.

Природа дає людям су-

ворї матеріали, а праця робітників переробляє їх на предмети пожиточчі і приємні. Чим була-б держава та земля без праці робітників? Дикою пустинею! Люди жили-б на нїй, мов звірята, без мешкань, без одєжі без нарядів, а кормили-б єя тим, що найшли-б на дорожї. Вся наука і всі штуки пропали-б тоді без слїду.

Тї, що тепер найбільше задерають носа до гори та хвалять єя єроїми властями, багатствами та розумом, —сеа праці робітників не мали-б нічого і вигибли-б мов рудї мшшенята.

Се неоспорима правда, що всякій край і всяка держава завдячують усе праці робітників; без неїсвіт здичив би.

Чи-крїм воздуху і сонця є що в світі, чого не зробили робітники? З землі нема користи, поки робітники її не управлять. Звірїни не можна би вполювати, як би робітники не поробили стрїльб та иньшої зброї. З вовни не можливо зробити одїж, поки робітники не перомінять її в сукно. Вуголь, залїзо, золото лежали-б глибоко в землі віками цілими, як би їх робітники не викопували та не перероблювали на пожиточні річи.

Коли робітники дають суспїлности всі житєві вигоди, так очевидно й самї мають право користати з тих вигод. Мають право до вигідних мешкань, доброї їди, гарних і вигідних убрань, до шкїль, театрїв і бібліотек.

А тимчасом у світі дїє ся зовсім инакше. Тї робітники, що роблять все, самї терплять безустанний недостаток, а часто навіть голод і найстрашїйшу нуж-

ду. Замість вигідного житя, яке їм по справедливості належит ся, живуть так нуждено, немов би мешкали в якїм дикім краю. Довкола них пренїпїні палати, вигідні покої збудованї їх руками, а вони самї тиснуть ся в порох, склепах і піддахах, в кімнатах тїсних, вохких і темних. Стоять магазини, переповненї ріжними товарами, а робітники, що витворили ці товари, мають заледви на кусник черетвого хліба. Богачи забавляють ся в театрах, учать ся в бібліотеках та університетах, але для робітників се заборонене; вони не мають ні часу, ні грошиї на те, аби забавляти ся і учити ся.

Тї, що витворюють своєю тяженькою працею усї житєві вигоди, самї з тих вигід зовсім не користають!

Мей Біле.

ЖЕРТВНИ.

„Не вуголь се палить єя, а житя робітників“.....

Сверкаючі, дряжкі світїла лампочок на їх шапках освітлювали їх зачерненї вуглем лиця, коли вони стовпили ся в одну громаду та говорили притїсненим голосом про подїї, що отее случили ся. Блїзко них на помостї майни лежала голова чоловіка, зачернена і обвалена кровю. Трошка поза нею лежала рука а її палці ще злєхка корчили ся. Спїд кунї недавно опавшого лунка (слейту) текла в їх напряду поволеньки маленька червона струя. Вони відсували ся від неї все дальше і дальше, поки аж не збили ся в одну купу під противною стїною, а струя все таки слїдувала

за ними все дальше. Вони знали, що мусять вмерти, жадна людська сила не може їх вратувати від убїйчих газів, що повзали за ними. Але страх у їх очах не був лиш самим страхом перед смертию...

Наймолодшїй, чотирнайцяти-лїтній хлопець вткнув свою руку у руку свого батька.

— Напишиш до неї, — сказав, — і до дїтий.

— „Пиши“, — воркнув недоволено батько. — Пиши. Що маємо й сказати? Чи скажемо їй, як наситити шїсть писків, коли в ней нема нічого... нічого...?

— Ми можемо сказати їй — сказав хлопець відважно, хоть страх в його очах побільшував ся — що ми не боїмо ся смерти.

Чоловік почав шукати у своїй кишенї за олівцем. Иньшї пішли за його прїміром.

— Я не бою ся поред смертию, — говорив батько, але бог менї свїдком, що бою ся лиш того, що вона мусять жити...

Поприкладали на вузкім просторї і, розстелївши якомога найлучше на колїнах, на дїнерках та на гладких кавалках лунка кавальчики паперу, що могли їх найти у своїх кишенях, зачали на них писати. Через довгу хвилю тревала неперервана мовчанка і чути було лиш тяжкий віддих людини в міру того, як воздух ставав тяжшїй, та драпане олівцїв, коли їх отяжілі палці порушали ся незручно, але швидко, йдучи на перегони із смертию. І хоть вони добре знали, що се їх працюодавець через жадобу зєнкїв зробив майну смертельною лапкою, все таки у листях, що писали їх до своїх найдорожшїх, не бу-

ло ні слова горечї ні досади.

Поки скінчили писати, один з них покотив ся взад і лежав корчучи ся та дїшучи важко з браку воздуха. Вони не намагали ся допомогати йому. Вони знали, що тим вони лиш продовжили-б його муки. І коли він остаточно успокоїв ся, та лежав з викривленим лицем і витягненим язиком, тоді їм стало трохи лєкше. Вони знали, що він вже вмер.

Хлопець сильно дряжав. Кождий віддих був тяжшїй, чим попередній. Відвернувшись злєгка від помершого та глядїв на батька.

— Я напишу їй, аби зужила мое одїне на других дїтий, — прошептав. — Вона сего не зробить, як я їй не скажу, а“....

А на дворї, озаренї ясними рївнїми лучами сонця, плакали жінки.

А в одній з найкоштовнїйших палат недалекого міста сїдїв при смачнім сїданю один мущина та з насупленим лицем розважав над новинами, що їх отее лиш дїстав через телефон.

Глянув почерез стїл на гарно намальовану куклу, за дїя якої недавно розвїв ся з жінкою своєї молодостї та воркнув:

— Се буде мене коштувати огидну суму грошиї, аби єю майну припривадили назад до порядку та розпочати наново в нїй роботу.

З англ. мови переклав

Мир. Стечишин.

МАРА ВОЙНИ.

Вїйна наближасть ся. Уже усей світ звернув свої очї на маленьку Японїю, що

тепер вона зробить, чи врятує себе, свій карк від того меча, що несе на неї штейтський капіталіст?

І на перший погляд здається, що не викрутяться японці. Першорядна маринарка американців — не те, що старі корита та каші, які вів адмірал Рождественській до Цусіми. А з півночі Мавжурії теж зачорніла хмара. Царат хоче реваншувати. Звозить військо на манжурську границю, щоб відерти назад у японця Порт-Артур та Корею.

Царат і Штейти порозумілись, що до війни з Японією ще минулого літа. Штейтський міністер війни переїхав усей Сибір від Японії, аж до Петербургу. І там певне відбулась тайна змова, що до війни з Японією. Штейтські капіталісти хочуть підбурити усей світ проти нещасної Японії, зруйнувати її, знищити, кинути у занепад. Штейти зробили і Російсько-Японську війну в надії, що Росія звоєє Японію. Але вийшло навпаки.

По війні капіталізм Японський ще буйніше розвивувся і цілком опанував ринками східної Азії.

Тепер Штейти сами пруться зруйнувати японські фабрики, щоб не робили вони товарів, щоб не конкурували зі штейтськими виробами!... Навіть стару Англію підкожують, та наша панська Канада рада б була посмоктати крові жовтошкілих.

Щож робити Японцям? Стати муром! (їх 45 мільон.) і привітати ворога, як сльди! Як відко Японії не сплять. Іде чутка, що вже японці затопили 4 штейтських поштових лодок.

Коло Японії на Філіппинського острових є трохи штейтського війська і трохи маринарки і Японці мусять їх як найскорше знищити, а потім концентрувати усі свої сили в Манжурії проти Росії. Росія флоту не має; яких один, два подірвані корабля стоїть у Владівостоці. Японія таким чином пануватиме на Пасифіку, аж поки не прийде штейтська маринарка, яка поки обліине південну Америку, та перетне Пасифік, то мине 3 місяці.

Бій штейтської і японської Маринарки має розвязати справу. Хто переможе того й китайський ринок.

Але у війні треба лічитись ще з настроєм, як жов-

пірів, так і суспільства. В Америці лише голод примушує пролетаря йти до війська. Та й то, як бачимо ніхто не хоче найматись на те душогубське реміство. А такі воєнки порозбігають ся лиш побачуть японця з далека.

Росія теж нічого не зрваншусь, бо тепер російське військо наскрізь зреволюціонізоване. А революція вибухне з більшою силою, лиш відтягнуть військо до Сібіру.

Робітництво, як Штейтів, так і Японії мусять розуміти, що ся війна йому не потрібна, що ся війна грабїж чужого ринку.

Робітництво мусять і стремити до спокою, до тихого братського життя, до братерства народів. Робітництво Штейтів своїм могучим голосом, демонстраціями і мітінгами повинно спинити війну. Більше! Воно гине тепер з голоду безробітня. Щоб не пропаста, робітництво Штейтів мусять відібрати фабрики у власність держави!

Бо як держава посідатиме фабрики і вироб буде задушно роздавати тим, що працюють — то навіщо нам ті китайські ринки, навіщо война і людоджерство? А ні оден свідомий робітник не вступити до війська, хоч би платили капіталісти і 200 доларів на місяць! Ми не підемо проти своїх братів пролетарів Японських.

Так мусять сказати і Японці.

А коли почнеть ся, то ми будемо благодіти небеса, щоб японська рука покорала Штейта, як покарала перед трома роками Царат.

Японія. Токо, 31 ден. Мікадо візітерував свою флоту. В міста Дальній і Артур звозять японці похапцем вугілля і хліб.

Штейтська флоту вже проходить Магеланову протоку. 31 декабря м. р.

РУЙНОВАНЭ РОДИННОГО ЖИТЯ.

Славнозвісний американський соціалістичний письменник Оптон Сінклейр зазнавав був недавно маленьку кооперативну колонію, загално звісну під назвою Helicon Halb. Кілька місяців тому назад, описуючи добрі сторони кооперативного життя, Сінклейр згадав, що матери у його ко-

оперативі по черзі доглядали своїх дітей і в такий спосіб заощаджували собі багато непотрібних турбот і клопотів. Се підхопила американська капіталістична преса і наробила страшенний версік, змовляючи в людей, що соціалісти в такий спосіб підкожують родинне жите. На підставі сеї невинної дрібнички назвали навіть на цілий інтернаціональний соціалістичний рух. Капіталістичні часописи переповнили ся ліктемими їдкими естатами і саркастичними замітками в обороні родинного життя, „загроженого соціалістами“.

Недавно стали ся у Мілвокі, Віс. дві пригоди, що всеякого мусять порушити до самої глибини душі. В однім тижні стали ся дві трагедії такі сумні і такі страшні, що й найтвердіше серце мусять ними розворушити ся. В них виказало ся, що в дійсности капіталізм руйнує родинне жите. Але про се два дійсні страховища капіталістична преса замовчала. Іх оголосила лиш соціалістична часопис The Social-Democratic Herald.

Перший випадок був закінченням історії родини, що родинною ще не була, хоть повинна була нею бути.

На сходах одного дому найдено новонароджену дитину, мерлу, холодну замерзлу. Забрали її до шпиталю. Коли її трохи видірили, дитинка піднесла одну рученьку, немов протестуючи проти людства, що так скоро прогоняло її зі світу. Лікарства та віджипні средства не помогли. Мухи дитинки були засильні на її маленьке тіло. Звінши тяжку боротьбу за жите, вона усунула ся з суспільности, що прийняла її так нелюдяно.

Як довго рент та віктуралі будуть дорогі, а людські мускули такі, так довго для молодих людей годі буде закладати свої домівки. І такі випадки, як вище описаний, мусять лучати ся.

Другий випадок був ще сумніший. Матір, що не могла з праці своїх слабих рук удержати своїх діточок, була присилувана віддати їх до закладу для сиріт. Оставши ся в дома самітна і не чуючи більше любих голосочків своїх дітей ані не бачучи їх перед собою, попала в розпуку. Сердце її зломало ся і, не могучи перетерпити розлуки, вона

відбрала собі жите через зажите карболового ациду.

Про зруйноване сеї родини капіталістична преса бояла ся згадати. Оцеї щоденні випадки не псуєть сну капіталістичним наймитам. Редактори про них не згадують. Професори економії про них не говорять. Вони не виступають против них.

О, облудо! Твоє ім'я може бути лиця — капіталізм!

М. С.

xx

В Енніпет, 25 сїчня. — Уряд пабірає військо, агітують всіма способами, навіть на тому папіру, що обвернено товари, і там надруковані відозви до молоді, щоб вписувалась в канадійські полки.

Нажалі охочих, як кажуть дуже мало. Цікаво, навіщо Канада вербує жовнірів? Чи не натої випадок, як голодний нарід нарешті крикне: „хліба або роботи!“

А може і Канада їхне носе в штейтсько-японську войну. Капіталісти привезли 15 тис. японців до Ванкуверу, щоб зменшити нам платню. А може і ради того шоб... у Канаді повоювати з японцями, бо Канада своєї військової маринарки не має. Яких тільки собі розрийок панство не вигадує!

Ванкувер. Нід час трусу в японським кварталі, поліція знайшла багато гверіві револьверів. Уряд Бритійської Колумбії відмовив ся розброїти японців, кажучи, що вони усі дуже озброєні і треба богато військова. Заходять думка, хто озброїв японців? а їх там 15 тисяч! В Росії уряд озброював хуліганів проти жидів, татар проти вірменів. Цікаво з яких фабрики гвери у японців. Чи не озброїли ванкуверських японців самі панове капіталісти, щоб ужити їх, яко дикую силу проти білаго робітника?

Робітники Бритійської Колумбії! Ви мусяте се довідатись. Ідіть до японського робітника і братайтесь з ним і спільними силами вдарите на клятого капіталіста!

НА СВІЖИХ МОГИЛАХ.

Нашого товариша АНТОНА БЕСАРАБУ вбито експлозуючою динаміту разом з двома братами МАЗУРЕНКАМИ та четвертим робітником, назвиско якого нам невісине. Вони робили на

каміню в Онтаріо коло Кеннори, стація Гаук, кемпа ч. 3, від компанії Томсон Іган. Усеї чотири з російської України. У тов. Бесарабу лишив ся старушек тато в старім краю, і брат десь в Саскачевані. По вибуху знаходили шматки робітничого мяса геть за мило від вибуху. Одного роздерло на дві половини, другого пірвало на кавалки, т. А. Бесарабу опалило і лише зробило маленьку дірочку в чолі.

Камінярі! вашою кровю ванте каміня Онтарії, вашими кістками вимощені треки залізниць усіх компаній. А що з того маєте ви? Голод, холод, бруд смердливих кемп, нарешті смерть від динаміту — от що ви маємо! І терпете, і мучитеся!

Гей брати! схаменіть ся хоч тепер! хай опомятають, вас сі свіжі могили!

Капіталіст не заплаче над завчаєу згинувшим Бесарабою і товаришами, не повіситься, не застрелиться, і корт не судитиме його за вбивство 4 людей! Кров братня і наші муки благодіють помети! Організуємось по кемпах в соціалістичні льокали, ставаймо в могутні ряди свідомого пролетаріату валити, руйкувати капіталістичний проклятий лад! Камінярі! ви розбиваєте каміні гори — певне ви думаєте, що капіталізм твердіший від граніту? Організуємось, най наш червоний прапор, вкряє рябі ворожі прапори!

Робітниця! Приславайте дописи, що дієть ся з Вами на кемпах. Приславайте свої адреси, дістанете оказове число „Черв. Прап.“

xx

Stonewall Jan. 1th 1908.

Дорогі читателі „Черв. Прап.“! Хочу поділити ся радістю з Вами, яка так мене опановала, яку не можу занедбати, щоб та моя радість як небудь остала.

В серпню 1907 року горстка свідомих Русинів заложила Русько-Українську Читальню в Стонволі. Хоч мала горстка, але читальня основана на добрих підвалинах і хороше розвиваєсь. Люде чим бібше горнуть ся в читальні. Між людьми більш виробляєсь інтелігентности. Де попередніших часів віддавалась честь шкляним богам, тепер вже встали, тепер вже менше суперечок, менше ворогованя, а на-

мість Чолов...
Тепер за...
жили сво...
Але с...
орган...
І в Укра...
Отож...
отрим...
не-Рів...
данов...
штит...
тай да...
що і в...
нів, то...
пізува...
лиш п...
сав ім...
свих го...
се і пі...
реси, д...
перегл...
ко-кан...
ду дес...
зацію...
вер. А...
вернул...
застав...
гостя...
данока...
мені, п...
ду. Ли...
до ту...
Райн...
Никола...
Пові...
того ч...
сав, та...
у нас...
першим...
ботою...
го збра...
лихос...
48 член...
щоб ді...
виско...
ки по...
члени б...
сове \$1...
25 ц...
згодил...
будуть...
ця плат...
мо відр...
А як...
надію, п...
мо буд...
дім для...
по сім...
сове по...
ляра, а...
дубельту...
Тож...
раце ва...
3 пова...
За ста...
вдатсь

мість—братерство і любов. Чоловік тепер застановлюється, що він є і чи він вільний, чи раб одиниць? Тепер чоловік при організації найбільше мислить: яким способом видобути з цієї хизаків, щоб тоті не жили їхньою кровю, але своєю працею.

Але те, що я пишу те мусять робитись при кожній організації.

І відомин нашої Русько-Україн. Читальні відбився і на інших місцевостях.

Отож десь коло 15 м. вересня отримав лист від чес. тов. Антонія Майданюка з Райне-Рівер Онт. Тов. А. Майданюк пише мені, що тішить ся наших організацій; тай далі вичитую з листа, що і їх є споре число руськів, той вони хочуть зорганізуватись у товариство, лиш просять, аби я написав їм адреси від староукраїнських газет. Я радо зробив се і післяв для них всі адреси. Довний час я уважно переглядав часонісі русько-канадійські, чи не знайду десь новину про організацію товаришів в Райне-Рівер. Аж на 30 грудня, коли вернув зза Чатвело, там застав в себе дома дорогого гостя, лист від ч. т. А. Майданюка; в котрім доносить мені, про так велику новину. Лист той дословно пишу тут:

Райне-Рівер, дец. 26—07.

— „Дорогий приятелю, Николай Ляхманець!

Повідомляю Вам, що від того часу, що м до Вас писав, та аж тепер відбули ся у нас загальні збори. Бо першим була робота за роботою, і не могло ся дотого зібрати. Аж 21 дец. зібраломося, і відразу вписалося 48 членів. Тож ухвалили, щоб дітени члени платили вписове \$2, а місячні вкладки по 50 ц; а спомогаючи члени будуть платити вписове \$1., а місячні вкладки 25 ц. Те всі одоголоєно згодились і прирекли, що будуть точно кожного місяця платити. То зложилсьмо відразу \$ 115.

А як так піде далі, маю надію, що незадовго будемо будувати собі власний дім для Читальні. Видимо по сім, що ухвалили вписове по одному і по два долара, але проте всі члени дубельтували з датками.

Тож порадьте де найкраще вдатись за статутами? З поважанем Антоній Майданюк”.

За статутами раджу Вам вдатись до тов. Терненка,

редактора „Ч. П”. А я від себе не можу настільки добрати слів Вам пожелати за Ваш так краєний вступ; лиш тільки скажу: Честь Вам!

Гей робітники цілої Канади вставайте, беріть собі приклад від Райнеріверських робітників, закладайте чисті робітничі товариства і всі що до одного пренумеруйте газету „Червоний Прапор”. Не слухаймо, що нас страшать пеклом за соціалізм.

Товарищи! не слухайте!.. Соціалізм несе на землю рай! Соціалісти кажуть те, що козав Христос. Він казнав людей до братерства, любови; хтів усіх людей зібрати в одну велику родину, де не було ні пана, ні раба, ні греки, ні жида. Христос хтів знищити уряд і плач ни землі, казав провду в очі фарісеям і римським урядникам, за те його розіняли... Ми соціалісти хочемо докінчити роботу Христову. Ми боріи за правду, сонці і життя

А як ми зорганізуємось в єдину Армію під Червоний Прапор, тоді пропаде рабство, пропаде неволя, а запанує Свобода, Рівність, і Братерство, тоді проженем хизаків, котрі на нас робітниках свої черева випасають, так що мусять самі на себе працювати, а не то, паздихають.

Горою Соціалізм! Найжше Соціалістично: Партія Канади! Найжше пролетаріят цілої кулі земьної!

Николай Ляхманець. Председатець Русько-Української Читальні в Стонволі, Ман.

ЗАВЕРЮХА в ПРУСАХ.

Берлин 13 січня с. р. Почав ся рух соціалістів за виборчі права робітників. Розрухи перелілись в озброєні побиванці з поліцією. Усей час стояло наготові військо. Міністер внутр. справ Мольтке, заявив, що соціалісти будуть потягнуті до відповідальности за дальні демонстрації, і що уряд в зародку подавить усяку прояву до нарушення існуючого ладу.

В демонстраціях брало участь звиш 40.000 соціалістичних демократів. Вільна частина демонстрантів складалась з жінок, які показали себе героями більшими навіть; ніж чоловіки. Кобіти атакували кінних поліцаїв в ділі спинити їх.

Не дивлючись на опір поліції соціалісти зі сьвівом марсельськи обійшли 600 головних кварталів.

З самого рана Берлин був в стані зміцненої охорони. Усі фаєрмани були наготові по 200 долівка в резерві. Усі торговельні заклади позамкнані. Вхід до імператорського паладу був оточений військом. По місту їздили кінні патрулі.

А соціалісти скликали велелюдні мітинги, на котрих було покладено боротись до останньої краєпини крові за виборче право. Резолюції читались при промовних оплесках. На мітингах народ сунув до королівського паладу. Поліція зробила надзвичайний опір. Тільки два відділа соціалістів розірвали кордон поліцаїв і наблизились до паладу. Поліція ужила зброї, з натовпів поспівав ся на неї град каміня. Поліція нарешті розігнало натовп і побиванці скінчились. Щось 160 людей покалічено; 3 поліцаї і 25 демонстрантів одержали поважні рави.

Але по якомусь часі демонстранти знову зібрались, і знову розпочалась бійка. Конница зішла з коней і разом з поліцією пішла в атаку. Знову демонстрантів розігнало. (не диво розігнати неозброєних!) Під вечір в центрі міста стало спокійніше; лиш на предмістях розлягав ся сьвів марсельськи машеруючих соціалістичних демократів.

Тому поліція не пустило імператора Вільгельма поїхати того дня на шпацир на автомобіл, то було для нього небезпечно. Його появлене могло ще дуже обурити паріа.

Відбулась демонстрація і криваві побиванці з поліцією і по-провінції: в Гесені, у Франкфурті на Майні, Касселі і інших містах.

РУСИНИ НЕ СПЛЯТЬ!

26 січня відбули ся збори Русько-Української Читальні в Стонволі Ман., на яких було присутних по-верх 30. Члени повище згаданой Читальні заслали запрошене до Укр. Він. Льюкалю ч. 2 С. П. К. прислати організатора. Льюкаль післяв т. Г. Сліпченка. Тов. Г. Сліпченко пробув у Стонволі цілий день, мав два мітинги. Люде побачили кончу потребу політичної трудової організації і заснували Український Стонволь-

ський Льюкаль Соц. Партії Канади. Записалося 29 членів. На „Чер. Прап.” зколектовано \$ 5.40.

Най буде Русько-Українська Читальня в Стонволі взірцем для інших руських читальень Канади.

Горою Соціалізм! Слава Стонвольцям!

(Ширші справозданя буде поміщено в ч. 10 „Черв. Прапорі.”)

ПАРТІЙНІ ВІСТІ.

— Як звісно при послідних виборах до парламенту австрійського перенав тов.

Гнат Дашинський, провідник польських соціалістичних демократів в Австрії. З сєй причини один з польських соціалістично— демократичних послів, Регер, вибраний в шлеським виборчим окрузі Фрайштат — Одерберг зрік ся від свого мандату на користь тов. Дашинського. Тепер Дашинський побідив 6901 голосами против 2481.

— Один з найповажніших соціалістичних журналів в Америці, The Vanguard, помістив в посліднім своїм числі (січневім) портрет українського соціалістично-демократичного посла до Австрійського парламенту, тов. Яцка Остапчука, та сказав декільки теплих слів про соціалістично-демократичні організації Австрії. „Громадський Голос” плакав недавно на соціалістично-демократів, що вони кривлять українську національність. Однакж факти доказали, що покп-що о динки соціалістично-демократів обізнакомлюють ся з тим що на землі існує якийсь наріа, званий Українцями. Націоналістичні складють в Росії праву фракцію, а в Америці біють покони перед „новими воротами”, чи то пак перед епіскопом,—аж про свою національність забувають.

— Кажуть часонісі, що незвісно жінка, яка кинула була бомбу на московського сатрапа Гершельмана, і яку відтак повісили, була княгиня Мещерська.

— Властители майнів у Голдфілд, Нев. оскаржили майнерку юнію The Western Federation of Miners о зраду державну. Та зрада мала проявити ся в тім, що члени юніи носить у своїх походах ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР. Коли би юністи носили многобарвну купецьку охоронну марку, то капіталісти найшли би якусь

вншу зачіпку. А так то міркують собі, що й за червоний прапор правительство розвяже павісню юнію.

— Під впливом агітації соціалістів 30,000 родин у Ньюйорку застрайкували були против високою репту і виграли старік, помімо сего, що вся американська капіталістична преса зробила була на страйкарів крик, немов би сьвіт валив ся.

— Appeal to Reason, американ. соціалістична часонісі, що виходить в Джикард, Канзас, видала спеціально число посвячене виключно обговорюванню кризи. Товаришні редактори видали були відозву до своїх читачів і кореспондентів, аби ті донесли кожний про наслідки кризи у своїй місцевости. І стало ся нечувано річ. Заледви редактори відітхнули після розсиланя відозв, як зачали приходити відповіді і то в такий величезній масі, що сейчас було подостатком матеріялу, аби заповнити писнаїцять великих сторін, на кожних стороні по сєм шпальт, найменшим друком, який лиш можливо було дістати. Та з кждою поштою приходило все більше і більше звітів. Коли б їх всіх надрукувати разом, то вишло б було яких 2,000 висше описаних сторін. Тому редакція ограничила ся лиш на 16 стороновім виданю, а за те надрукувала його у ДВОХ МІЛІОНАХ примірників, які сейчас розійшли ся. Appeal to Reason має зверх 300,000 звичайних передплатників. Можна сподівати ся, що посів Appeal to Reason-а видасть гарні плоди.

— У банках Сполучених Держав є заложенох дванаїцять мільярдів людського гроша. А всіх грошній—золотих, срібних, паперових і мідяних—цієля урядового звіту з 1 децембра м. р. є лиш три мільярди двіста девять мільонів, пьістдесять пьіть тисячів вісімдесять вісім доларів. Що би то було, як би так несподівано всі депозитори зажадали звероту своих грошній забракло би між девять мільярдів доларів! І се називає ся капіталістичною господарною...

— Стара Англія. В Гулі пів мільона юністів прилучилось до Соціалістичної Партії Англії.

ПАРТІЙНЕ РУХ.

Дом. Екзекут. Комітет С. К. Звичайне засідання 7 січня 1908. Присутні всі члени Комітету. Відчитано і прийнято до відомості звіт з попереднього засідання.

Відтак відчитано поважне число листів з слідуєчих місцевостей: Вінніпег, Порт Гейпінг, Ваваніса, Порт Бей, Келгарі, Ньюкейтл, Колмен, Монтріол, Ред Дір і Френк.

Розважувано над аплікаціями о нові чартери і одногосно ухвалено слідуєчі:

Бритійська Колумбія: Комберленд і Соїнтула.

Альберта: Френк („Сл. С. С."), Ред Дір.

Манітоба: Український в Вінніпегу, як Манітобський Льюкаль ч. 2.

Рівнож припорушено секретареві переімінити старий Б. К. чартер Льюкалю Ледіеміт на новий, — канадійський.

З причини листа Джорджа Говала обговорювано ситуацію в Альберта і поставлено зачинати там організаційну працю як найскорше. Секретар має повідомити про те всіх інтересованих.

Діставши найпосліднійші і найповнійші інформації про положення в Манітобі, Екзекутива рішила ся признати Манітобськ. Провінціональний Екзекутивний Комітет в надії, що його діяльність ожаже ся загально вдоволяючою для інтересів С. П. К. Секретар має повідомити про те рішення товариша Гуна, а рівночасно має заслати йому тимчасовий засіб друкіє та стемплів.

Провінціональн. парламент Бритійської Колумбії зійшов ся на сесію 14 с. м. губернатор Dawson відчинив засіданє короткою промовою, але скоро лиш скінчив, сейчас встав тов. Gavoritweit і сказав йому остру відповідь та вівзав послів, аби ухвалили догану губернаторови за те, що він против-законно спроваджував до роботи у своїх майнах Японців та Китайців. Се внісене спричинило у парламенті горячу дискусію, про яку напишемо докладнійше слідуєчого тиждня.

Радісну новинку приносять соціалістичні часописі з Сполучених Держав. Там доси було дві соціалістичні партії: Socialist Party і Socialist Labor Party. Обидві мали однакову прог-

Ганна Супруненко.

ВАРШАВ'ЯНКА.

Хмари зловісні нависли над нами...
Сили ворожі нас тяжко гнітуть.
Станьмо-ж до бою усі з ворогами—
Смерть або воля та слава нас ждуть!

Миж не лякаймося, гордо і сміло
Стяг піднесемо за праведне діло,
Стяг боротьби за свободу народа,
Щоб панували скрізь воля та згода!

В ряди ставаймо,
Стяг піднімаймо,
Хай лице грізно могутній наш сьпів!

Гордо і сміло
За праведне діло
Вдаримо разом на всіх ворогів!

Пухне від голоду люд весь робочий—
Доки-ж ми будемо, браття, терніть?!
Доки катюга до крови охочий,
Буде по-сьвітові кров нашу лить?!

Станьмо до бою! Сьвіт не забуде,
Тих, що поляжуть за щастє людей,
Тих, що жите віддадуть за дла волі,
Тих, що у тюрми підуть зза ідей!
В ряди ставаймо, і т. д.

Нам нависні людожерські закони!
Час настає їх ногами стонтати,
Час настає зруйнувати всі трони,
І на маленькі тріски поломати!

Помста усім ворогам супостатам,
Що закували народ в кайдани!
Помста і смерть всім катам плутократам
Нумо-ж до бою всі праці сини!
В ряди ставаймо, і т. д.

раму та ріжнили ся у тактиці і з сеї причини марнували багато енергії на безкористних спорах. Аж з початком сего місяця Національний Екзекутивний Комітет Соціалістичної Робіничої Партії ухвалав розпочати переговори з Соціалістичною Партією в справі злуки обох Партій. Тепер переговори вже начали ся, і є повна підстава надієти ся, що злука наступить незодовго, а з того лиш покористає робітничка справа, а рух соціалістичний в двох скріпить ся.

Вінніпег 26 дец. с. р. Льюкаль ч. 2 святкував „9 січня", — річницє початку Великої Російської Революції. В гали згромадились повиц 400 людей. Мітінг був від 5 до 10 вечером. Говорило 10 ораторів.

Фінські соціалісти мають в Америці 160 льюкалів належить 3,500 членів, тоб-то 1 процент всьої фінської народности у Америці. Фінські товариші розмірно до своєї насельности мають більше своїх часописів, ніж котра небудь иньша народність в Америці. В Napcook Mir. виходить три рази в тиждень „Tuomios". Крім сего редакція „Tuomios" видає також три

рази в тиждень для англійчан часопис „The Vage-Slave" в Pitchburg, Mac. виходить три рази тижнево „Raivaia" а в Порт Артур, Онт. (Канада) виходить також три рази в тиждень „Tuо Kansa". Остаточнo в Асторія, Оре. виходить тижневник „Toveri". Гарний се народ—ті Фінці.

„Чілійська Демократична Партія" приступила на днях до інтернаціонального Соціалістичного Союзу.

Чілі—се одна з полуднево-американських республік. Чисельть 34 мільона мешканців, а закони має досить свобідні. Право вибору має загальне і пряме.

„Чілійська демократична партія"—се не маленька, початкова організація робітнича. Се справдішннн і досить стара демократична партія. Заснована в році 1887., але вже с самага початку трафила на переслідування. Зразу арештували були увесь заряд партії, вважаючи її за анархистичну. Підчас революції 1891 р. правительство

чілійське, „розязало" партію та всеж завдяки невагаючий пропаганді вже в 1894 р. партія вєспіла вибрати свого першого посла до парламенту. При кож-

дих слідуєчих виборах партія здобувала ще по одному мандату. Від 1906 р. партія стала звертати свою увагу на робітників і від тоді партія стала раз в раз скорше розвивати ся у соціалістичну. Остаточнo їй вже не о-стало ся нічо иньшого, як формально признати клясову боротьбу та здобути признанє від інтернаціонального соціалістичного бюра. Оттак соціалістичний рух дістав одного нового і могутчого союзника.

„Чілійська демократична партія" має 4 своїх власних щоденних часописей, одну часопис, що виходить що два дні, дві часописі що виходять два рази в тиждень, шість тижневих часописей і вісім иньних періодичних видавництв. Партія чисельть 92 місцевих груп, а до них належить 30.000 членів. В парламенті партія має 3 послів, а в громадах 119 репрезентантів.

П О Б І Д А !

Т.т. Матійчука, Корчака, Головацького і Терненка—суд визнав не виновними.

Офієник Ткачук і його сьвідки брехали кожний своє. Наприклад доводи Ткачука: купив 5 тикетів, взяв за них 6 шклянок пива, а пило з ним 8 людей. Ткачуків сьвідок Митник навпаки сказав, що їх пило не 8, а 4! Гумєнілович теж нарахував більше шклянок ніж платив грошей. Рєшта ж сьвідків мала честь і сумліне і заявила, що оскаржені люде—невинні. Тоді суддя побачив, що має перед собою якусь підлість і увільнив наших товаришів, а Ткачукового сьвідка Митника просто нагнав з поліс корту.

Навпаки, т.т. Зальцман, Мельник і Головацькій довели, що сьвідки Ткачука підкуплені.

Тепер лишив ся т. Кулька, якого засуджено на \$157 і 50 ц. і який рекурсивав. Звичайно, тепер, коли підлість вийшла на очі, і він буде увільнений, бо і проти Кульки доказів нема жадних.

І так скінчилась комедія „пива з соціалізмом".

THE IDEAL BARBER SHOP & BATHS.

ГОЛЯРНЯ, ПАРОВА ЛАЗНЯ і ВАННИ для муцян і женщин.

ВІДЧИНЕНО В ДЕНЬ І ПОЧІ.

256 JARVIS AVE. —()— WINNIPEG, MAN.

Ткачук лякав суддю, що оскаржені „безбожники, соціалісти, бурят проти гвермена"—але все то, після англійських законів, дурниця! За се лише судять в Росії.

Соціалістична Партія Канади встала з мук і крови робочої, вона іде проти двох старих капіталістичних партій: Ліберальної та Консервативної, вона видере з їхніх пазурів владу і зробить з Канади рай для трудового люду.

А ті чорні сили зі свіми псами не спинять нашого побідносноного походу своєю гнилою брехнею!...

Соціалізм опанує сьвітом!

Видавє Українського Вінніпєжского Льюкалю С. П. К. Issued by the Oukrainian (Ruthenian) Local of Winnipeg S. P. of C.

О Г О Л О Ш Е Н Я :

За змієт оголошень редакція на відповідає.

Звієний між Русинами дзигармаїстер

J. CHERNIAK—(ЧЕРНЯК) що мешкав на Stella & Dufferin наново отворив маїстерню на 376 SELKIRK AVE.

Продаю і реперую всілякі краєві і американські гєдинники...

Гваранція на 2 роки. Прийдить і переконаєтесь!!

Прєнумеруйте з старого краю лише робітничу газету „ЗЕМЛЯ і ВОЛЯ", ся газета єдина на усю Галичину правдиво боронить народні інтерєси. Виходить у Львові що тижня.

Адреса така: Редакція „Земля і Воля" ул. Ліндоґо ч. 2. Lemberg Austria Galicia.

Колиб ви слухали в старім краю соціал-демократів, то не їхалиб шукати сьвітамі тієї долі, якої ні де не знайдите, коли за неї не поборитесь.

H. N. В А К Е R Phone 6530.

Баристер, нотар, соліцитор стьгає довг в старім краю, стьгає гроші за роботу. В офієі говорить ся всіми мовами славянськими — говоримо і пишємо по руски. 834 Main str.—Winnip. Man.